

Tabela do zgłaszania uwag w ramach konsultacji społecznych 14 projektowanych rezerwatów przyrody województwa podlaskiego

Lp.	Nazwa rezerwatu	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Stanowisko RDOŚ (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/ nieuwzględniona)	Uzasadnienie stanowiska RDOŚ
1.	Sawonia Mostek	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (20.06.2025 r.)	Termin dotyczący przedstawienia opinii w przedmiotowej sprawie był zdecydowanie za krótki, aby dokonać szczegółowych analiz pod kątem zasadności wzmocnienia ochrony przyrody na wskazanych obszarach.	nieuwzględniona	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. Z uwagi na charakter sprawy termin ten wydaje się być wystarczająco długi na potrzeby zapoznania się z dokumentacją udostępnioną na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku i możliwość wypowiedzenia się w przedmiotowym zakresie.
2.			Dla proponowanych obiektów nie przedstawiono wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych. Przedłożone przez RDOŚ w Białymstoku materiały obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego. W związku z tym brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatów w proponowanej formie.	nieuwzględniona	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Sawonia Mostek). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska zwierząt. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
3.			Duże wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową obszarów łągów jesionowo-olszowych, gdyż takie obszary w dobie niedoboru opadów w naszym regionie ulegają obecnie szybkim przekształceniom i mogą wymagać podejmowania czynnych działań ochronnych, mających na celu zachowanie trwałości lasu (zgodnie z ustawą o lasach). Wg prognoz mogą one stanowić obszary zagrożone rozpadem drzewostanów, co przy braku czynnych aktywnych działań, stanowi zagrożenie utraty wartości przyrodniczych. Dodatkowe wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową siedlisk grądowych, niejednokrotnie zniekształconych, wymagających podejmowania czynnych działań ochronnych, celem dostosowywania do istniejących warunków siedliskowych. Brak planów ochrony oraz zadań ochronnych dla większości istniejących obiektów rezerwatowych oraz ograniczone możliwości wydatkowania środków finansowych na działania	częściowo uwzględniona	Na obszarze planowanego rezerwatu przyrody Sawonia Mostek zidentyfikowano siedliska łągów jesionowo-olszowych. Jednocześnie należy wskazać, iż niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Sawonia Mostek zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.

		ochronne w rezerwatach przyrody potwierdza zasadność naszych wątpliwości.		
4.		Dodatkowe wątpliwości budzi obejmowanie ochroną rezerwatową istniejących stref ochrony. Uważamy, że ochrona strefowa jest skutecznym i sprawdzonym sposobem ochrony poszczególnych gatunków.	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. W obrębie planowanego rezerwatu przyrody Sawonia Mostek nie występują strefy ochrony ostoi.
5.		Analiza przygotowanych przez Państwa materiałów geometrycznych wykazała, że granice w obrębie gruntów zarządzanych przez jednostki PGL LP w większości opierają się o granice wydzieleń leśnych. W przypadku granic własności powinny obligatoryjnie wykorzystywać działki ewidencyjne z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) jako referencję. Nadleśnictwa mają obowiązek dostosowywać swoją ewidencję do stanu posiadania z EGiB, lecz w przypadku częstych w naszym terenie modernizacji gruntów, nie robią tego z dnia na dzień.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny do obowiązującego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa.
6.		Największe wątpliwości budzi potrzeba wzmacniania ochrony przyrody jedynie na gruntach będących w zarządzie PGL LP. Świadczy to o naszym prawidłowym zarządzaniu gruntami PGL LP w trosce o właściwą ochronę wartości przyrodniczych na naszym terenie. Nie widząc zagrożeń z tytułu prowadzenia zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, wskazujemy na potrzebę wzmacniania ochrony na gruntach będących w innym zarządzie (np. Wód Polskich) lub stanowiących inną własność, gdzie identyfikuje się najwięcej zagrożeń antropogenicznych. Należy podkreślić, że wody, nie będące w naszym zarządzie, stanowią najcenniejszy komponent przyrodniczy terenów wskazanych przez Państwa do wzmocnienia ochrony przyrody.	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody Sawonia Mostek stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w całości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Pomorze. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wywłaszczenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu. Brak na obszarze rezerwatu wód płynących.
7.		Utworzenie rezerwatu jest celowe ze względu na występujące walory przyrodnicze: torfowiska		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ

		soligeniczne (7230), bory i lasy bagienne, w tym świerczynyna torfie (91D0), olszyny źródliskowe (91E0), z unikatową, bogatą florą roślin naczyniowych i mszaków.		
		Cel rezerwatu powinien być inny niż określony w projekcie Zarządzenia. Prawidłowe brzmienie powinno być: zachowanie torfowiska soligenicznego i przejściowego wykształconego w formie pła na brzegu jeziora Krejwielanek oraz w dolinie cieku prowadzącego wody z jeziora do rzeki Czarnej Hańczy, wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami, a także licznymi cennymi gatunkami roślin naczyniowych i mszaków, wśród których są m.in.: skalnica torfowiskowa Saxifraga hirculus, lipiennik Loesela Liparis loeselii, aldrowanda pęcherzykowata Aldrovanda vesiculosa oraz haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus. Brak jest uzasadnienia wpisania w cel rezerwatu ochrona starodrzewi dlatego, że ich występowanie jest incydentalne. Zgodnie z kryteriami wyznaczania starolasów określonych przez MKiŚ w piśmie znak: DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP, z dnia 01.01.2025 r. obszar zajmowany przez tę kategorię ochronności stanowi 3,42 ha.	częściowo uwzględniona	Dokonano korekty zapisu treści celu powołania rezerwatu. Pozostawiono jednakże zapis o występujących starodrzewach w związku z ich posadowieniem w granicach rezerwatu. Skorygowany cel ochrony rezerwatu brzmi „Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska soligenicznego i przejściowego wykształconego w formie pła na brzegu jeziora Krejwielanek oraz w dolinie cieku prowadzącego wody z jeziora do rzeki Czarnej Hańczy, wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami i starodrzewami, a także licznymi cennymi gatunkami roślin naczyniowych i mszaków”
		Zapisy w uzasadnieniu do Zarządzenia powołującego rezerwat mogące sugerować, że w obszarze projektowanego rezerwatu występują drzewostany dębowe w wieku 160 lat. W rzeczywistości są to drzewostany na siedliskach lasów świeżych i mieszanych świeżych z jednostkowym, miejscowym udziałem dębów w wieku powyżej 150 lat.	niewuwzględniona	Treść uzasadnienia wskazuje różne walory przyrodnicze stwierdzone w zasięgu obszaru przewidzianego do objęcia ochroną rezerwatową. W uzasadnieniu wskazano jednoznacznie siedliska, gatunki których obecność zdecydowała o powołaniu w tym miejscu rezerwatu.
		Niewłaściwie jest przedstawiona w uzasadnieniu do utworzenia rezerwatu argumentacja o stwierdzonych obserwacjach ptaków sugerując, że występujące starodrzewia są siedliskami ich występowania. Nie ma danych potwierdzających tą argumentację i stwierdzających gniazdowanie gatunków. Nie jest to uzasadnienie do utworzenia rezerwatu w przedmiotowym obszarze. Ponadto drzewostany nie objęte ochroną rezerwatową również mogą być potencjalnym miejscem występowania gatunków	częściowo uwzględniona	Treść uzasadnienia wskazuje różne walory przyrodnicze stwierdzone w zasięgu obszaru przewidzianego do objęcia ochroną rezerwatową. Kwerenda wszystkich danych przyrodniczych była jednym z elementów umowy podpisanej z wykonawcą dokumentacji. Informacja o stwierdzonych gatunkach ptaków stanowi podsumowanie danych będących w posiadaniu RDOŚ w Białymstoku.

			ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska.		
			Pod względem zachowania różnorodności biologicznej jest to obszar wyróżniający się w skali nadleśnictwa. Występujące siedliska przyrodnicze 7230, 91D0, 9170, a także rośliny objęte są ochroną na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych. Nie zasadne jest natomiast włączenie do obszaru projektowanego rezerwatu siedlisk borów świeżych, borów mieszanych świeżych oraz gruntów dzierzawionych (pastwiska).	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty przebiegu granic rezerwatu, wyłączając częściowo z jego obszaru terenu pastwisk oraz gruntów dzierzawionych. Pozostawiono w granicach rezerwatu a także w jego otulinie siedliska borów świeżych oraz borów mieszanych świeżych gdyż w ich zasięgu stwierdza się występowanie cennych gatunków flory i fauny występujących w obszarze Puszczy Augustowskiej.
			W kategorii 1 lasów cennych przyrodniczo, zgodnie z kryteriami ogólnopolskiej narady o lasach w granicach projektowanego rezerwatu znajduje się 61,53 ha, w tym siedliska priorytetowe zajmują 35,43 ha. W lasach referencyjnych (ONG) znajduje się 50,69 ha. Do satrolasów zakwalifikowano zaledwie 3,42 ha. W kategorii 2 lasów cennych przyrodniczo, zgodnie z kryteriami ogólnopolskiej narady o lasach w granicach projektowanego rezerwatu znajduje się 44,82 ha, w tym do siedlisk bagiennych zakwalifikowano 38,59 ha.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
			W moratorium w obszarze projektowanego rezerwatu znajduje się 74,05 ha lasów, w tym: odstępianie od prac związanych z pozyskaniem drewna obejmuje 70,54 ha, odstępianie od prac związanych z pozyskaniem drewna, dopuszczalna trzebież o charakterze pozytywnym lub rębnia V z poborem do 10% masy obejmuje 3,51 ha.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
			Wzmocnienie ochrony na przedmiotowym terenie poprzez ustanowienie rezerwatu nie wpłynie na sposób ochrony siedlisk i gatunków. Natomiast pojawią się nowe obowiązki wynikające z konieczności uzyskiwania zgód na realizację zabiegów ochrony czynnej realizowanych przez nadleśnictwo na obszarze torfowisk soligenicznych. Obecnie na terenie projektowanego rezerwatu planowane są działania ochronne w ramach OPL2 polegające na wykaszaniu na powierzchni 3,57 ha.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
			Proponowany przebieg rezerwatu odbiega od wcześniejszej korespondencji wskazującej na obszar rezerwatu z tzw. shadowlist. Został powiększony przede wszystkim o drzewostany na siedliskach borów	<i>niewuwzględniona</i>	Pierwotna propozycja i kształt rezerwatu pojawiły się w latach 2016-2018. Na przestrzeni kilku lat RDOŚ w Białymstoku pozyskał nowe dane obrazujące walory przyrodnicze tego obszaru. Na skutek weryfikacji posiadanych danych oraz konsultacji z ekspertami z Klubu Przyrodników

		świeżych, borów mieszanych i lasów mieszanych nie przedstawiających szczególnej wartości przyrodniczej (nie stanowią przedmiotu ochrony zgodnie z celem rezerwatu). W związku z tym proponowany przebieg rezerwatu nie jest zasadny.		obecnie procedowany kształt rezerwatu pozwoli na pełną ochronę wszystkich wartości przyrodniczych dla których ustanawia się rezerwat przyrody „Sawonia Mostek”.
		Według rodzajów powierzchni zgodnie z opisem taksacyjnym do projektowanego rezerwatu zaliczono: 129,34 ha d-stanów, 18,25 ha bagien, 2,35 ha sukcesji, 1,37 ha pastwisk, 1,65 ha zrębu. Do obszaru projektowanego rezerwatu zaliczono powierzchnię zrębową (pow. 1,65 ha) w oddz. 881d oraz powierzchnię w klasie do odnowienia po rębni IIIa (pow. 1,04 ha/0,35 ha) w oddz. 942k. W obszarze projektowanego rezerwatu znalazły się drzewostany w oddz. 841c, d, g narażone na kornika drukarza, w których w 2024 r. wystąpił posusz w ilości 169,21 m3. W 2025 r. również na bieżąco są usuwane drzewa zasiedlone przez drukarza. Nie ma uzasadnienia objęcie ochroną rezerwatową również pastwisk znajdujących się nad rzeką Czarna Hańcza, które są dzierżawione.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Część wskazanych przez Nadleśnictwo terenów będących pastwiskami posadowionych wzdłuż rzeki zostało wyłączonych z granic rezerwatu. W granicach rezerwatu pozostawiono natomiast grunty LP będące bagnami, lasami wodochronnymi. Wyłączono granic rezerwatu oddział 841c i d z posuszem kornikowym.
		Ponadto zwracamy uwagę, że grunty znajdujące się przy rzece stanowią własność prywatną. Są one użytkowane częściowo jako pola biwakowe. Jedyny dojazd do przedmiotowych gruntów odbywa się przez obszar projektowanego rezerwatu. Należy wziąć pod uwagę również presję turystyczną na obszarze projektowanego rezerwatu ze względu na ruch kajakowy na rzece.	<i>nieuwzględniona</i>	Zweryfikowano własność gruntów planowanych do włączenia w granice rezerwatu. Nie stwierdzono aby w zasięg rezerwatu zostały włączone grunty prywatne osób trzecich. Całość rezerwatu obejmuje grunty Skarbu Państwa.
		Dodatkowo wskazujemy, że na tym obszarze przy rzece, przez wydzielenia 841f, o, p, r, 882a, b przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia, w obrębie której prowadzone są prace związane z wycinką poszycia leśnego i prace konserwacyjne linii. W ocenie nadleśnictwa obszar przyległy do rzeki jest wystarczająco chroniony na podstawie obowiązujących uregulowań i nie ma uzasadnienia włączania go do obszaru rezerwatu. W ten sposób są pogodzone prawa osób prywatnych, społeczeństwa korzystającego z lasu przy rzece, utrzymania linii energetycznej oraz	<i>nieuwzględniona</i>	Wskazana linia energetyczna nie stanowi odrębnego wydzielenia stąd też trudno byłoby wyłączyć ją z obszaru rezerwatu. W przypadku prac konserwacyjnych czy też kwestii poruszania się po rezerwacie w sąsiedztwie rzeki zostanie te uregulowane w zadaniach ochronnych.

			dzierżawców gruntów rolnych. Powołanie rezerwatu może wywołać konflikt z społeczeństwem.		
			W uzasadnieniu do rezerwatu wskazano, że całość znajduje się na gruntach w zarządzie PGLLP Nadleśnictwa Pomorze. Zgodnie z danymi znajdującymi się w powiatowym zasobie geodezyjnym w Sejnach jezioro Krejwielanek nie jest w zarządzie nadleśnictwa. Dodatkowo informujemy, że obecnie Wody Polskie ogłosiły konkurs na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego jeziora Krejwielanek w zlewni Czarnej Hańczy. Ponadto dostęp do jeziora jest wyłącznie przez grunty zarządzane przez nadleśnictwo, w tym przez projektowany rezerwat. Po ustanowieniu rezerwatu konieczne będzie uregulowanie prawne dostępu do jeziora.	uwzględniona	Dokonano korekty zapisu treści uzasadnienia wskazując, iż grunty objęte rezerwatem stanowią własność Skarbu Państwa we władaniu Nadleśnictwa Pomorze oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
			Dodatkowo zwracamy uwagę, że rezerwat w całości znajduje się na terenie powiatu sejneńskiego, a nie jak wskazano w uzasadnieniu na terenie powiatu augustowskiego.	uwzględniona	Dokonano korekty zapisu obejmujące informacje o położeniu rezerwatu w kontekście podziału administracyjnego województwa podlaskiego.
			Mając na uwadze powyższą argumentację nadleśnictwa proponujemy przebieg zgodny z załącznikiem nr 1 i załączoną warstwą .shp z uwzględnieniem propozycji z tzw. shadowlist. Zaproponowany przez nadleśnictwo obszar projektowanego rezerwatu Sawonia Mostek w pełni zabezpiecza ochroną zachowanie torfowisk soligenicznych oraz lasów bagiennych wraz z stanowiskami chronionych roślin. Najcenniejsze fragmenty siedlisk leśnych znajdują się w zachodniej części projektowanego rezerwatu, bliżej rzeki Czarna Hańcza. Ponadto cenne siedliska nieleśne znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Krejwielanek oraz w zachodniej części projektowanego rezerwatu. Jednocześnie zaproponowany przez nadleśnictwo obszar rezerwatu w znacznej części obejmuje fragmenty lasu nie zakwalifikowane do siedlisk przyrodniczych (m. in. wg. inwentaryzacji sporządzonej na zlecenie RDOŚ w Białymstoku w latach 2021-2022, opracowania fitosocjologicznego BUL o. B-tok z 2022 r.). Dlatego w ocenie nadleśnictwa zaplanowany przez nas przebieg projektowanego rezerwatu Sawonia	częściowo uwzględniona	Dokonano nieznacznej korekty granic przebiegu rezerwatu uwzględniając propozycje Nadleśnictwa Pomorze. Nie zasadnym jest tworzenie otuliny w formie buforów co również zostało wskazane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Białymstoku na spotkaniu w dniu 09 czerwca 2025 r. Stąd też otulina poprowadzona została po granicy wydzieleni wg aktualnej LMN Nadleśnictwa Pomorze.

			<p>Mostek jest dopasowany dla danego obszaru w taki sposób, aby zapobiegać i wyeliminować zagrożenia dla gatunków i siedlisk tworzących chroniony ekosystem, a szczególnie siedlisk Natura 2000.</p> <p>Ewentualne wyznaczenie otuliny dla przedmiotowego obszaru rezerwatu może mieć znaczenie biorąc pod uwagę zasięg płatów przyrodniczych siedlisk leśnych i siedlisk bagiennych, które przebiegają bezpośrednio po granicy projektowanego rezerwatu. Mając to na uwadze zaproponowano przebieg otuliny wyznaczając bufor wokół siedlisk bagiennych, zgodnie z kryteriami z ogólnopolskiej narady o lasach, a także uwzględniając istniejące uwarunkowania terenowe. Propozycję otuliny przedstawiliśmy w załączniku nr 1. Dodatkowo załączamy proponowany przebieg otulin w warstwie .shp. Mając na uwadze powyższe, wnosimy o zmianę przebiegu rezerwatu i przebiegu otuliny, zgodnie z przedstawioną propozycją nadleśnictwa. Zgodnie z tą propozycją powierzchnia rezerwatu wynosi 89,34 ha na gruntach będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Pomorze. Dodatkowo 5,56 ha stanowi jezioro Krejwelanek będące w zarządzie Wód Polskich. Proponowana powierzchnia otuliny wynosi 24,80 ha.</p>		
			<p>W projekcie granic rezerwatu "wycinane są" drogi leśne, ale za źródło ich przebiegu wykonawca dokumentacji przyjął niedokładny ślad pobrany z projektu Open Street Map, a nie z LMN (najlepsze rozwiązanie) bądź z publicznego rejestru jakim jest BDOT10k</p>	<i>uwzględniono</i>	Dokonano korekty przebiegu drogi leśnej udostępnionej do ruchu pojazdów usuwając ją z granic rezerwatu.
11	Borsuki	Osoba fizyczna (28.06.2025 r.)	Nie twżeniu nowych rezerwatów		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
12	Borsuki	Osoba fizyczna (30.06.2025 r.)	<p>Uważam że, nie chodzi tu o ochronę przyrody, lecz raczej o ograniczanie produkcji głównie rolnej i leśnej, znam rzeszę profesjonalnych przedsiębiorców rolnych jak i leśnych którzy obawiają się działań ministerstwa klimatu. Stawiam stanowczy sprzeciw takim działaniom, dodatkowo nadmienię, że moi koledzy z</p>		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ

			branży rolnej też włączają się i będą oponentami tego typu działań, które są nielogiczne, bo w terenie gdzie 80 procent społeczeństwa żyje z rolnictwa i leśnictwa czyli chodzi głównie o Województwo podlaskie będą zamykane podstawowe gałęzie gospodarki i tworzona niby turystyka czyli skansen bo inaczej tego nie da się nazwać.		
13	Borsuki	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Jestem przeciw tworzeniu nowych rezerwatów z uwagi na ograniczenie możliwości polowania. Spowoduje to zwiększenie szkód rolniczych oraz likwidację obwodów łowieckich łowieckich łowieckich	nieuwzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
14	Borsuki	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Uważam, że jest to działanie szkodliwe zarówno dla gospodarki prowadzonej przez człowieka, jak i dla samego dobrostanu zwierząt dziko żyjących. Tworzenie nowych rezerwatów będzie bowiem wpływać negatywnie na postrzeganie zwierząt dzikich, szczególnie przez społeczności wiejskie. Warto też odnotować coraz częstsze głosy środowisk naukowych mówiące o większej potrzebie ochrony czynnej w miejsce ochrony biernej.	nieuwzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na gospodarkę prowadzoną przez człowieka i dobrostan zwierząt. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
	Borsuki	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	- Popieram powołanie tu rezerwatu. Zarówno jezioro Krejwelanek (Krejwelek), jak i obszar wokół niego wyróżniają się wysoką wartością przyrodniczą. Teren nie jest penetrowany z uwagi na trudną dostępność, nie jest tu też prowadzona intensywna gospodarka leśna, więc nie powinno być konfliktów na tym tle. Ekosystemy leśne poniżej drogi Dworzysko-Rygoł również są ewenementem wśród lasów Puszczy Augustowskiej, znajdują się tam rzadkie zbiorowiska roślinne leśne, jak świerczyny na torfie, olsy źródliskowe. występuje tu bardzo liczna populacja wawrzynka wilczełyko i storczyki różnych gatunków. Występują tu źródła zasilające (beziemienne) dopływy Czarnej Hańczy. Liczne wykroty i wywroty, drzewa sędziwego wieku i znacznych rozmiarów, liczne mikrosiedliska nadrzewne, duża ilość martwego drewna sprzyjają wysokim walorom przyrodniczym. Otwarte torfowisko nieopodal ujścia cieków do Czarnej	częściowo uwzględniona	Za zasadne uznaje się powołanie otuliny rezerwatu w celu ochrony centrum rezerwatu które stanowią cenne przyrodniczo torfowiska. Dodatkowo otulina pozwoli na zabezpieczenie drzewostanów stanowiących miejsce występowania cennych gatunków a także tworzących unikatowy charakter siedlisk przyrodniczych w tym miejscu. Droga Dworzysko-Rygoł została wyłączona na fragmencie przebiegającym przez rezerwat z buforem 1m po każdej ze stron. Modernizacja drogi, ekspertyza hydrologiczna nie były przedmiotem obecnych konsultacji, stąd też nie odniesiono się do przedmiotowej uwagi. Kwestie związane z udostępnieniem rezerwatu do zbioru runa, poruszania się po szlakach zostaną uregulowane w przyszłych dokumentach – zadania ochronne, plan ochrony.

			<p>Hańczy jest opisywane przez naukowców jako torfowisko alkaliczne - perła przyrody, z takimi rzadkościami jak skalnica torfowiskowa i lipiennik Loesela.</p> <p>- Wnioskuje o powołanie wokół rezerwatu otuliny, która chroniłaby rezerwat przed gospodarką leśną. Co najmniej 2 miejsca w granicach i okolicy planowanego rezerwatu zostały w ostatnich latach poddane rębni I, przez co zniszczona została naturalna leśna osłona terenów mokradłowych wewnątrz rezerwatu.</p> <p>- Wnioskuje o wyłączenie drogi Dworzysko - Rygol (aktualnie o statusie "leśna udostępniona publicznie") z rezerwatu LUB zapewnienie możliwości dalszego jej użytkowania na dotychczasowych zasadach (bez możliwości rozbudowy i modernizacji). Jest to droga użytkowana przez mieszkańców okolicznych miejscowości, turystów i osoby/firmy zajmujące się transportem kajaków i obsługą ruchu turystycznego.</p> <p>- Jeśli nie stoi to w sprzeczności z potrzebami ochrony wrażliwych gatunków, wnioskuje o udostępnienie obszaru rezerwatu na potrzeby zbioru runa leśnego (owoce lasu, grzyby, zioła). Miejscowe osoby korzystają z torfowisk nad jez. Krejwelanek do zbioru żurawiny, a z całego obszaru do sporadycznego zbioru roślin leczniczych). Nie ma tu jednak intensywnej penetracji terenu.</p> <p>- Wnioskuje o przeprowadzenie analizy hydrologicznej potrzeb hamowania odpływu wody z obszaru rezerwatu i renaturalizacji cieków. Kilka przecinających rezerwat cieków ma wyraźnie prostoliniowy przebieg i wymagałoby renaturalizacji oraz - być może - spowolnienia przepływu wody.</p>		
		osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Wnioskuje o wyłączenie obszaru rezerwatu z obwodu łowieckiego, aby mógł on stanowić ostoję spokoju na zwierząt, w tym odnotowywanych tu ssaków jak wilk (tropy) i ryś (tropy).	<i>niewwzgędniona</i>	Kwestie związane z wyłączeniem rezerwatu z granic obwodu łowieckiego nie stanowiły przedmiotu obecnych konsultacji. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.

	Borsuki	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Jestem zaniepokojony faktem, że drogi publiczne przebiegające przez rezerwat Borsuki nie powinny być zamknięte dla ruchu ponieważ służą jako drogi pożarowe oraz dojazdowe. W przypadku gdyby drogi były nadal udostępnione to istnieje ryzyko czasowego blokowania dróg przez powalone drzewa, chyba, że RDOŚ wyda stałą zgodę na usuwanie takich drzew z drogi? To samo dotyczy dróg oraz linii oddziałowych wewnątrz rezerwatu. W granicach planowanego rezerwatu są drzewostany gospodarcze, pochodzące z sadzenia, stosunkowo młode np 5 lat! Są to lasy nie mające absolutnie żadnych wyjątkowych cech. Gdyby rezerwat powstał wnioskuję o umożliwienie zbierania zrzutów, grzybów, jagód i roślin zielnych oraz o ochronę czynną w rezerwacie polegającą na usuwaniu drzew zasiedlonych przez korniki oraz na możliwość prowadzenie odstrzału IGO takich jak jenot czy szop pracz.	uwzględniona	Droga leśna udostępniona do ruchu pojazdów prowadząca od śluzy w kierunku pola biwakowego oraz do osady Perkuć zostały wyłączone z granic rezerwatu. W przyszłości planowane jest udostępnienie terenu rezerwatu do prowadzenia zbierania owoców runa i poruszania się po wyznaczonych szlakach pieszych, rowerowych lub konnych.
		WKŁ nr 325 GON (02.07.2025 r.)	objęcie obszaru rezerwatu ochronną czynną(ochrona głuszcza, ASF) , oraz ograniczenie(zmniejszenie) obszaru do niezbędnego minimum	niewzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Kwestie związane z modyfikacją prowadzenia działań ochronnych na obszarze rezerwatu zostaną uregulowane na etapie tworzenia zadań ochronnych.
15	Borsuki	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Obawiamy się powołanie nowych rezerwatów spowoduje presję zwierzyny na wyrządzanie szkód wyprawach rolników	niewzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
16	Borsuki	Osoba fizyczna (03.07.2025 r.)	Utworzenie rezerwatu wpłynie negatywnie na życie i funkcjonowanie lokalnej społeczności. Do granic planowanego rezerwatu sięgają zabudowania miejscowej ludności i w przyszłości prowadzenie prac związanych z przebudową istniejących budynków będzie obwarowane występującym rezerwatem (odległość od zabudowań 8 -15m). Ponadto południową granicę rezerwatu stanowi rzeka Czarna Hańcza, która jest szlakiem spływów kajakowych. Bezpośrednie sąsiedztwo gruntów przy rzece jest wykorzystywana przez społeczeństwo korzystające z między innymi ze spływów kajakowych. Utworzenie rezerwatu ograniczy społeczeństwu swobodne	niewzględniona	Zgodnie z dostępnymi danymi, najbliższe zabudowania wsi Dworzysko posadowione są w odległości ok 40m od północno-zachodniej granicy rezerwatu. W granicach rezerwatu nie znajdują się grunty innej własności niż te stanowiące własność Skarbu Państwa. W przyszłości planowane jest udostępnienie rezerwatu do wędrówek po wyznaczonych szlakach, a także zbioru runa leśnego.

			korzystanie z wód i lasów bezpośrednio przylegających do rzeki. Nie przedstawiono lokalnej społeczności żadnych argumentów ani nie wyjaśniono w jaki sposób będzie funkcjonował rezerwat i jak to wpłynie na życie mieszkańców szczególnie wsi Dworczyko. Obszar leśny w sąsiedztwie jeziora Krejwelanek jest w okresie letnim wykorzystywany do spacerów przez dzieci, młodzież oraz harcerzy przebywających na polach biwakowych nad jeziorem Płaskie i Brożane oraz rzeką Czarna Hańcza. Ma to swój cel nie tylko poznawczy i przyrodniczy ale również historyczny ze względu na występujące ślady obecności partyzantki na terenie rezerwatu.		
		Osoba fizyczna (03.07.2025 r.)	stanowczy sprzeciw na plan powołania rezerwatu w takim obszarze . Wykracza daleko poza postulowany cel ochrony torfowisk nad brzegiem jeziora !		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
		Nadleśnictwo Pomorze (03.07.2025 r.)	<p>Cel rezerwatu powinien być inny niż określony w projekcie Zarządzenia. Prawidłowe brzmienie powinno być: zachowanie torfowiska soligenicznego i przejściowego wykształconego w formie pła na brzegu jeziora Krejwelanek oraz w dolinie cieku prowadzącego wody z jeziora do rzeki Czarnej Hańczy, wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami, a także cennymi gatunkami roślin naczyniowych i mszaków, wśród których są m.in.: skalnica torfowiskowa Saxifraga hirculus, lipiennik Loesela Liparis loeselii, aldrowanda pęcherzykowata Aldrovanda vesiculosa oraz haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus. Brak jest uzasadnienia wpisania w cel rezerwatu ochrona starodrzewi dlatego, że ich występowanie jest incydentalne. Zgodnie z kryteriami wyznaczania starolasów określonych przez MKiŚ w piśmie znak: DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP, z dnia 01.01.2025 r. obszar zajmowany przez tę kategorię ochronności stanowi 3,42 ha.</p> <p>Zapisy w uzasadnieniu do Zarządzenia powołującego rezerwat mogące sugerować, że w obszarze projektowanego rezerwatu występują drzewostany</p>	częściowo uwzględniona	W przedmiotowej tabeli odniesiono się do tożsamyh uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

		<p>dębowe w wieku 160 lat. W rzeczywistości są to drzewostany na siedliskach lasów świeżych i mieszanych świeżych z jednostkowym, miejscowym udziałem dębów w wieku powyżej 150 lat.</p> <p>Niewłaściwie jest przedstawiona w uzasadnieniu do utworzenia rezerwatu argumentacja o stwierdzonych obserwacjach ptaków sugerując, że występujące starodrzewia są siedliskami ich występowania. Nie ma danych potwierdzających tą argumentację i stwierdzających gniazdowanie gatunków. Nie jest to uzasadnienie do utworzenia rezerwatu w przedmiotowym obszarze. Ponadto drzewostany nie objęte ochroną rezerwatową również mogą być potencjalnym miejscem występowania gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska.</p> <p>Występujące w obszarze projektowanego rezerwatu siedliska przyrodnicze 7230, 91D0, 9170, a także rośliny objęte są ochroną na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych. Nie zasadne jest natomiast włączenie do obszaru projektowanego rezerwatu siedlisk borów świeżych, borów mieszanych świeżych oraz gruntów dzierzawionych (pastwiska).</p> <p>Wzmocnienie ochrony na przedmiotowym terenie poprzez ustanowienie rezerwatu nie wpłynie na sposób ochrony siedlisk i gatunków.</p> <p>Należy zauważyć, że w kategorii 1 lasów cennych przyrodniczo, zgodnie z kryteriami ogólnopolskiej narady o lasach w granicach projektowanego rezerwatu znajduje się 61,53 ha, w tym siedliska priorytetowe zajmują 35,43 ha. W lasach referencyjnych (ONG) znajduje się 50,69 ha. Do satrolasów zakwalifikowano zaledwie 3,42 ha. W kategorii 2 lasów cennych przyrodniczo, zgodnie z kryteriami ogólnopolskiej narady o lasach w granicach projektowanego rezerwatu znajduje się 44,82 ha, w tym do siedlisk bagiennych zakwalifikowano 38,59 ha.</p> <p>W moratorium w obszarze projektowanego rezerwatu znajduje się 74,05 ha lasów, w tym: odstąpienie od prac związanych z pozyskaniem drewna obejmuje 70,54 ha,</p>		
--	--	--	--	--

		<p>odstąpienie od prac związanych z pozyskaniem drewna, dopuszczalna trzebież o charakterze pozytywnym lub rębnia V z poborem do 10% masy obejmuje 3,51 ha.</p> <p>Utworzenie projektowanego rezerwatu wprowadzi nowe obowiązki wynikające z konieczności uzyskiwania zgód na realizację zabiegów ochrony czynnej realizowanych przez nadleśnictwo na obszarze torfowisk soligenicznych. Obecnie na terenie projektowanego rezerwatu planowane są działania ochronne w ramach projektu OPL2 polegające na wykaszaniu na powierzchni 3,57 ha."</p> <p>Proponowany przebieg rezerwatu odbiega od wcześniejszej korespondencji wskazującej na obszar rezerwatu z tzw. shadowlist. Został powiększony przede wszystkim o drzewostany na siedliskach borów świeżych, borów mieszanych i lasów mieszanych nie przedstawiających szczególnej wartości przyrodniczej (nie stanowią przedmiotu ochrony zgodnie z celem rezerwatu). W związku z tym proponowany przebieg rezerwatu nie jest zasadny.</p> <p>Według rodzajów powierzchni zgodnie z opisem taksacyjnym do projektowanego rezerwatu zaliczono: 129,34 ha d-stanów, 18,25 ha bagien, 2,35 ha sukcesji, 1,37 ha pastwisk, 1,65 ha zrębu. Do obszaru projektowanego rezerwatu zaliczono powierzchnię zrębową (pow. 1,65 ha) w oddz. 881d oraz powierzchnię w klasie do odnowienia po rębni IIIa (pow. 1,04 ha/0,35 ha) w oddz. 942k. W obszarze projektowanego rezerwatu znalazły się drzewostany w oddz. 841c, d, g narażone na kornika drukarza, w których w 2024 r. wystąpił posusz w ilości 169,21 m3. W 2025 r. również na bieżąco są usuwane drzewa zasiedlone przez drukarza.</p> <p>Mając na uwadze powierzchnie będące w procesie odnowienia (oddz. 881d, 942k) oraz oddz. 941c nie uzasadnione jest objęcie ochroną rezerwatową tych obszarów.</p> <p>Również powierzchnia pastwisk znajdujących się nad rzeką Czarną Hańczą, które są dzierżawione nie powinny się znaleźć w obszarze rezerwatu ze względu</p>		
--	--	---	--	--

			<p>na wykorzystanie rolnicze i utrzymanie tych terenów w właściwym stanie. Dojazd do tych terenów odbywa się przez obszar projektowanego rezerwatu."</p> <p>"Rzeka Czarna Hańcza jest wykorzystywana pod kątem spływów kajakowych. Tereny znajdujące się przy rzece są wykorzystywane przez społeczeństwo (często jako miejsce odpoczynku na trasie spływu - szczególnie na terenie otwartym w oddz. 841). Należy to uwzględnić przy tworzeniu granic rezerwatu, aby nie ograniczyć społeczeństwu możliwości korzystania.</p> <p>Dodatkowo wskazujemy, że na obszarze projektowanego rezerwatu przy rzece, przez wydzielenia 841f, o, p, r, 882a, b przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia, w obrębie której prowadzone są prace związane z wycinką poszycia leśnego i prace konserwacyjne linii.</p> <p>Mając na względzie uwagi dodatkowo przedstawione w pkt. 9, 10 (powyżej) w ocenie nadleśnictwa obszar przyległy do rzeki jest wystarczająco chroniony na podstawie obowiązujących uregulowań i nie ma uzasadnienia włączania go do obszaru rezerwatu. W ten sposób będą pogodzone prawa społeczeństwa korzystającego z terenów przy rzece, utrzymania linii energetycznej oraz dzierżawców gruntów rolnych. Powołanie rezerwatu może wywołać konflikt z społeczeństwem."</p> <p>W uzasadnieniu do rezerwatu wskazano, że całość znajduje się na gruntach w zarządzie PGLLP Nadleśnictwa Pomorze. Zgodnie z danymi znajdującymi się w powiatowym zasobie geodezyjnym w Sejnach jezioro Krejwielanek nie jest w zarządzie nadleśnictwa. Prosimy o odpowiednie skorygowanie.</p> <p>"Informujemy, że obecnie Wody Polskie ogłosiły konkurs na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego jeziora Krejwielanek w zlewni Czarnej Hańczy. Obwód rybacki obejmuje wody jeziora Krejwielanek wraz z wodami cieką łączącego jezioro z rzeką Czarną Hańczą. A więc przedmiotem dzierżawy zgodnie z ogłoszeniem na stronie Wód Polskich jest jezioro oraz ciek, które włączone są w obszar projektowanego rezerwatu.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Wnosimy o wyjaśnienie kwestii korzystania z tego obszaru po wydzierżawieniu obwodu rybackiego (czyli jeziora i ciek) w ramach rezerwatu.</p> <p>Ponadto dostęp do jeziora jest wyłącznie przez grunty zarządzane przez nadleśnictwo, w tym przez projektowany rezerwat. Po ustanowieniu rezerwatu konieczne będzie uregulowanie prawne dostępu do jeziora."</p> <p>Rezerwat w całości znajduje się na terenie powiatu sejneńskiego, a nie jak wskazano w uzasadnieniu na terenie powiatu augustowskiego.</p> <p>Przedstawiony przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku termin na przesłanie uwag w ramach konsultacji społecznych opublikowany na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku jest za krótki na przeprowadzenie szczegółowej analizy pod kątem zasadności utworzenia rezerwatu.</p> <p>Przedstawione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku materiały są wybiórcze i obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego. Częściowo oparte o dane niepublikowane. W związku z tym brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatu w przedstawionej formie.</p>		
	Borsuki	Osoba fizyczna (02.07.2025 r.)	<p>Stanowczy sprzeciw w sprawie utworzenia w/w rezerwatu na terenie wskazanym w projekcie zarządzenia. Utworzony rezerwat utrudni nam prowadzenie działalności gospodarczej, rolniczej, leśnej i turystycznej co nierzadko jest jedynym źródłem utrzymania niektórych mieszkańców wsi. W rezultacie skutkować to będzie znaczną o ile nie całkowitą utratą dochodów i brakiem środków do życia. Znacznie utrudni to również dostęp do zasobów naturalnych środowiska wsiępujących na terenie planowanego rezerwatu. Jako mieszkańcy obawiamy się również, iż będziemy zobowiązani do ponoszenia kosztów związanych z ochroną rezerwatu, np. : w postaci podatków czy innych opłat za wstęp itp. W związku z powyższym zwracamy się z prośbą o zaniechanie i</p>		<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat położony jest w całości an gruntach Skarbu Państwa i w żaden sposób nie ograniczają prawa do dysponowania gruntami stanowiącymi własność prywatną.</p> <p>W przyszłości planowane jest udostępnienie rezerwatu do wędrówek po wyznaczonych szlakach oraz zbioru runa leśnego.</p>

			rezygnację z objęcia danego obszaru ochroną w formie rezerwatu.		
18.	Borsuki	Lasonauci (04.07.2025 r.)	Powołanie rezerwatu jest celowe, zgodnie z zapisami w stosownych dokumentach (m.in. zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody); istnieje jednak ryzyko niekontrolowanej penetracji, jak do tej pory; obszar w wybranych porach roku mocno użytkowany turystycznie.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
20.	Borsuki	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	OTOP w pełni popiera powołanie aktualnie procedowanych 11 nowych rezerwatów przyrody i powiększanych 3 istniejących w województwie podlaskim. Obiekty te jako miejsca o wysokich walorach przyrodniczych uzupełnią sieć istniejących obszarów chronionych zapewniając im trwałą i formalną ochronę. W szczególności wartościowe jest obejmowanie ochroną naturalnych cieków wodnych i jezior wraz z przylegającymi do nich siedliskami podmokłymi oraz lasów o wysokim stopniu naturalności i stanowiących cenne siedliska i siedliska cennych gatunków. Objęcie ich ochroną jako rezerwatów przyrody stanowić będzie wartościowy krok w kierunku osiągnięcia celów stawianych w unijnej Strategii na rzecz Bioróżnorodności.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
21.			W przypadku, gdy nie koliduje to z potrzebami ochrony gatunków wrażliwych, wnioskujemy o rozważenie udostępnienia obszarów powoływanych rezerwatów dla lokalnych społeczności na cele niekomercyjne.	<i>uwzględniona</i>	W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na cel ochrony rezerwatu. RDOŚ w Białymstoku dokona szczegółowej analizy w powyższym zakresie.
22.			Cenne jest wyznaczenie wokół projektowanych rezerwatów otulin. Ze względów praktycznych warto rozważyć - zamiast buforu - objęcie otuliną całych wydziałów leśnych zachodzących na pas buforu.	<i>nieuwzględniona</i>	Otulinę stanowi całe wydzielenie leśne w celu dokładnego wyznaczenia granicy w terenie i możliwości prowadzenia ewentualnych prac z zakresu gospodarki leśnej.
		Osoba fizyczna (04.07.2025 r.)	Po zapoznaniu się z planowanym przebiegiem granic chciałbym wyrazić opinię negatywną. Jestem jednym z organizatorów Obozu Rekolekcyjnego nad Jeziorem Płaskim, sąsiadującym z obszarem planowanego		Uwaga ogólna. W przyszłości planowane jest udostępnienie rezerwatu do wędrówek po wyznaczonych szlakach oraz zbioru runa leśnego. Kwestie związane z obecnością miejsc pamięci zostaną uregulowane również w przyszłych dokumentach regulujących funkcjonowanie rezerwatu.

			<p>rezerwatu. Nasz obóz odbywa się tam rokrocznie od prawie 45 lat, zawsze w lipcu. Osobiście od ponad 15 lat organizuję w czasie trwania obozu piesze wycieczki po okolicy, mające walor krajoznawczo-przyrodniczy, a także historyczny. Odwiedzamy miejsca szczególnie ważne z punktu widzenia pamięci narodowej i historii, a także charakterystyczne i piękne miejsca przyrodnicze w okolicy. Niektóre z takich miejsc znajdują się nad brzegiem jeziora Krewelek i rzeczki Krewelanki. Przykładowo, na północnym brzegu Krewelanki, między jeziorem Krewelek a Sawonia Mostkiem znajduje się dół po obozowisku-bazie terenowej ostatnich partyzantów AK, ukrywających się w tych lasach przed rosjanami, tuż przed Obławą Augustowską. W bezpośrednim sąsiedztwie jeziora przebiegają też drogi i ścieżki leśne, w tym jedna dochodząca od północy nad sam brzeg Krewelka, które zdarza się nam wykorzystywać podczas wycieczek. To bardzo małe grupy osób, maksymalnie raz w roku, w lipcu - nie sądzę by można było uznać naszą aktywność za szkodliwą dla środowiska, zamiast tego raczej wskazałbym na korzyści, takie jak zapoznanie dzieci i młodzieży z pięknem i walorami przyrodniczymi Puszczy Augustowskiej. Obecność rezerwatu uczyniłaby część naszych wyjść terenowych nielegalnymi, czego chcielibyśmy uniknąć. Nie sądzę, na bazie spostrzeżeń z ostatnich kilkunastu lat, żeby okolice jeziora Krewelek były poddane presji człowieka uzasadniającej utworzenie tam rezerwatu. Jedynym wyjątkiem, który zaobserwowałem, są prace leśne z wycinką włącznie, które jakiś czas temu były prowadzone na północnym brzegu Krewelanki, właśnie w rejonie wspomnianej ziemianki partyzantów. Rzeczywiście popieram ochronę tego rejonu przed tego typu pracami, w zakresie obszaru pomiędzy Krewelanką, a ścieżką leśną do niej równoległą, prowadzącą powyżej skarpy, w odległości od ok. 100 do ok. 70 metrów od koryta rzeczki. Jeśli jednak da się ochronić ten obszar w inny sposób niż przez tworzenie tam rezerwatu, to zdecydowanie bym się ku temu skłaniał.</p>		
--	--	--	--	--	--

23.	Borsuki	Podlaska Izba Rolnicza	Wprowadzenie rezerwatów wiąże się z restrykcyjnymi ograniczeniami w użytkowaniu gruntów. Nawet jeśli projektowane rezerваты w większości obejmują tereny leśne i torfowiskowe, ich ustanowienie może oddziaływać pośrednio na funkcjonowanie gospodarstw, m.in. poprzez ograniczenia w dostępie do infrastruktury, wody oraz wpływ na sąsiadujące grunty. Taka ingerencja może prowadzić do spadku dochodów rolników i zagrożenia stabilności lokalnych gospodarstw.	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody wraz z otuliną obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Czarna Białostocka. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego.
24.			Tworzenie rezerwatów znacząco ograniczy możliwość prowadzenia gospodarki łowieckiej. Skutkiem tego będzie wzrost liczby szkód w uprawach, szczególnie ze strony dzików, jeleni i łosi. Pomimo tego, że koła łowieckie są zobowiązane do wypłaty odszkodowań, to skala możliwych szkód może przekroczyć ich możliwości finansowe i organizacyjne. Dla wielu rolników oznacza to realną utratę części lub całości plonów, co wpływa bezpośrednio na ich dochody i bezpieczeństwo ekonomiczne.	<i>nieuwzględniona</i>	Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
25.			Wprowadzenie formalne konsultacje społeczne są prowadzone, nie zapewniają one rzeczywistego wpływu lokalnych społeczności na decyzje administracyjne. Granice niektórych planowanych rezerwatów wyznaczone zostały bez uwzględnienia kontekstu społeczno-gospodarczego oraz interesów mieszkańców, co budzi uzasadnione obawy o marginalizację głosu rolników.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
26.			Wyłączenie kolejnych terenów spod użytkowania gospodarczego oraz ograniczenia wynikające z ochrony rezerwatowej mogą prowadzić do blokowania inwestycji lokalnych zarówno drogowych, jak i usługowych — szczególnie na terenach wiejskich. To realne zagrożenie dla rozwoju społeczności lokalnych i poprawy warunków życia mieszkańców.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
27.			Projekty nie zakładają rozważenia innych, bardziej elastycznych form ochrony, takich jak sieć Natura 2000, programy rolno-środowiskowe czy lokalne inicjatywy	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Teren, na którym planuje się utworzenie rezerwatu przyrody Sawonia Mostek położony jest w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska. Brak alternatywnych rozwiązań dla planowanego

			ochrony przyrody. Takie rozwiązania umożliwiłyby współistnienie działań ochronnych z działalnością rolniczą, bez konieczności nakładania tak dotkliwych ograniczeń.		utworzenia rezerwatu przyrody, gdyż jest to zgodne z ustawą o ochronie przyrody.
28.			W imieniu rolników i delegatów Podlaskiej Izby Rolniczej apelujemy o wstrzymanie prac nad tworzeniem i powiększaniem rezerwatów, które w obecnym kształcie mogą negatywnie wpłynąć na sytuację rolników i rozwój regionu. Wnioskujemy o przeprowadzenie rzetelnej analizy skutków społeczno-ekonomicznych, uwzględniającej realny wpływ projektów na rolnictwo, gospodarkę łowiecką i lokalny rozwój oraz zagwarantowanie realnego udziału rolników i mieszkańców wsi w procesie decyzyjnym, nie tylko w formie formalnych konsultacji, ale poprzez wspólne opracowanie rozwiązań zrównoważonych.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
29.			Ponadto wnioskujemy o rozważenie alternatywnych form ochrony przyrody, które nie wyłączają wielkopowierzchniowych terenów z użytkowania, lecz umożliwiają zachowanie równowagi między ochroną środowiska a prowadzeniem gospodarki rolnej. Uzupełnienie analizy o ocenę szkód łowieckich i możliwości kompensacyjnych oraz wdrożenie realnych rekompensat za szkody łowieckie oraz wsparcie łowiectwa zaradczego	<i>nieuwzględniona</i>	Planowany rezerwat Sawonia Mostek stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w całości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Pomorze oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Ponadto prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
30.	Borsuki	PTTK w Warszawie	włączenie w granice rezerwatów terenów prywatnych łąk, pastwisk i nieużytków, w tym mokradł, które położone są jako enklawy śródlądowe, i spełniają ważne funkcje przyrodnicze. W przeciwnym wypadku będą to enklawy włączone do obwodów łowieckich i ustawione na nich ambony myśliwskie, zamiast wież widokowych dla obserwacji przyrodniczych; włączenie w granice rezerwatów gruntów innej własności, a do czasu uzyskania zgody lub wykupienia na rzecz Skarbu Państwa wyznaczenia ich jako otuliny rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.

31.	Sawonia Mostek	Towarzystwo Biebrzańskie	Towarzystwo Biebrzańskie wyraża poparcie dla utworzenia rezerwatu przyrody w proponowanym zakresie, mającym na celu ochronę torfowiska soligenicznego i przejściowego wykształconego w formie pła na brzegu jeziora oraz w dolinie cieku, wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami i starodrzewami, a także licznymi cennymi gatunkami roślin naczyniowych i mszaków. Utrzymanie mokradeł w dobrym stanie jest niezwykle ważne z racji ich bardzo istotnej roli pełnionej w krajobrazie i znaczeniu dla ochrony klimatu i bioróżnorodności.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
	Sawonia Mostek	Wójt Gminy Giby (04.07.2025 r.)	<p>Utworzenie nowego rezerwatu przyrody przyniesie negatywne skutki dla społeczności i gospodarki lokalnej, która oparta na przetwórstwie drewna. Główna działalność na tych terenach to wydobywanie surowca drzewnego.</p> <p>Utworzenie nowego rezerwatu przyrody wprowadzi ograniczenia w dostępie do zasobów naturalnych poprzez zakaz wejścia</p> <p>Utworzenie nowego rezerwatu przyrody spowoduje wstrzymanie budowy infrastruktury (drogowej, wodociągowej) w samym rezerwacie i otoczeniu</p> <p>Utworzenie nowego rezerwatu przyrody wpłynie na wzrost bezrobocia w przypadku braku wycinki drzewa, podatki z tytułu prowadzonych działalności nie będą wpływać do gminy</p> <p>Dotychczasowo prowadzona gospodarka terenami zalesionymi w naszym przekonaniu jest właściwa i skupiona na zrównowagowanym rozwoju</p> <p>Utworzenie nowego rezerwatu u przyrody zablokuje inwestycje na tym terenie w drogi, wodociągi, kanalizację</p>		Rezerwat Sawonia Mostek położony jest w całości na gruntach Skarbu Państwa zatem nie dojdzie w żaden sposób do jakichkolwiek ograniczeń w korzystaniu osób trzecich ze swoich nieruchomości prywatnych. Ponadto utworzenie rezerwatu nie wpłynie na zablokowanie możliwości realizacji inwestycji liniowych. Ich realizacja będzie nadal możliwa ale pod pewnymi warunkami uzgodnionymi z RDOŚ w Białymstoku.

32	Borsuki	Osoba fizyczna (04.07.2025 r.)	<p>Teren projektowanego rezerwatu znam bardzo dobrze, gdyż od ponad 40 lat spędzam wiele tygodni w roku w Puszczy Augustowskiej, szczególnie na terenie leśnictw Dworczyko, Rygol, Muły , w rejonie jezior Płaskiego, Krejwelanka, Brożanego, także w dolinie rzek Czarna Hańcza oraz Krejwelanka oraz w rejonie Sawonia Mostka. Prowadzę tam hobbystycznie obserwacje przyrodnicze oraz fotografuję. Jestem zdecydowanie przeciwny projektowi utworzenia rezerwatu Sawonia Mostek, gdyż uniemożliwi to przyrodnikom takim jak ja przebywanie na tym terenie. Wydaje się, że obszar projektowanego rezerwatu nie jest narażony ani na intensywny ruch turystyczny ani na agresywną gospodarkę leśną. Bardzo rzadko zdarza mi się tam kogokolwiek spotkać, nic nie wskazuje na to, że obszar ten jest zagrożony zniszczeniem czy degradacją. Objęcie go tak restrykcyjną formą ochrony jaką jest rezerwat, wyłączy go z możliwości przebywania, cieszenia się urokiem tego miejsca, obserwowania przyrody przez takich - jak moja osoba - przyrodników. Kolejnym argumentem przeciw jest fakt, że na północny-zachód od jeziora Krejwelanek, w oddziale 941 znajduje się stanowisko po ziemiance partyzanckiej oddziału Witolda Pieleckiego pseud. Żwirko z okresu drugiej wojny światowej. Jest to miejsce, które regularnie odwiedzam z młodymi ludźmi w ramach edukacji historyczno-patriotycznej. Objęcie tego ochroną rezerwatową uniemożliwi dostęp do tego stanowiska.</p>		<p>Uwaga ogólna. W przyszłości planowane jest udostępnienie rezerwatu do wędrówek po wyznaczonych szlakach oraz zbioru runa leśnego. Kwestie związane z obecnością miejsc pamięci zostaną uregulowane również w przyszłych dokumentach regulujących funkcjonowanie rezerwatu.</p>
----	---------	-----------------------------------	--	--	---

33.	Borsuki	<p>osoby fizyczne (03.07.2025 r.); osoby fizyczne (04.07.2025 r.); Zakład Usług Leśnych Acer Jarosław Harmuszkiewicz</p>	<p>1. Brak wystarczających ekspertyz i analiz przyrodniczych W dokumentach dotyczących projektu rezerwatu Sawonia Mostek brakuje szczegółowych ekspertyz i map stanowiskowych potwierdzających unikalność i trwałość wskazanych wartości przyrodniczych. Wymienione siedliska i gatunki ptaków występują powszechnie także poza projektowanym obszarem, a brak danych o wielkości populacji i kondycji siedlisk uniemożliwia ocenę, czy powołanie rezerwatu jest uzasadnione.</p> <p>2. Brak wglądu do planu ochrony rezerwatu W projekcie zarządzenia nie przedstawiono planu ochrony, który jest potrzebny, aby ocenić sens tworzenia rezerwatu i sprawdzić, czy zaproponowane metody ochrony faktycznie odpowiadają potrzebom siedlisk i gatunków, które tam występują. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. plan ochrony może powstać w terminie 5 lat od utworzenia rezerwatu, co oznacza, że przez wiele lat rezerwat będzie funkcjonować bez konkretnych działań ochronnych, a cała ochrona będzie ograniczać się jedynie do wprowadzonych zakazów. To może wcale nie służyć przyrodzie, a wręcz prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk i gatunków. Bez planu ochrony trudno rzetelnie ocenić, czy utworzenie rezerwatu w zaproponowanym kształcie ma sens i będzie skuteczne.</p> <p>3. Natura 2000 Obszar projektowanego rezerwatu znajduje się już w granicach obszaru Natura 2000, co oznacza, że podlega skutecznej ochronie wynikającej z przepisów krajowych i unijnych. Ochrona w ramach Natura 2000 jest wystarczająca do zachowania siedlisk i gatunków występujących na tym terenie, dlatego dodatkowe powołanie rezerwatu nie jest potrzebne i nie wniesie realnej wartości przyrodniczej. Dokumentacja projektowa nie wskazuje, co dodatkowego miałby wnieść rezerwat w stosunku do istniejącej ochrony w ramach Natura 2000 ani jak utworzenie rezerwatu</p>	<p><i>nieuwzględniona</i></p>	<p>1. RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Sawonia Mostek). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>2. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Sawonia Mostek zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.</p> <p>3. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000. W granicach planowanego rezerwatu przyrody oprócz płatów siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska znajdują się również drzewostany i siedliska inne niż "naturowe", co do których zapisy PZO nie obowiązują. W celu utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów. Ponadto, w celu zabezpieczenia naturalnych procesów, obszar powinien być wyłączony z gospodarki leśnej, a ochrona rezerwatowa jest w tym celu odpowiednim narzędziem.</p> <p>4. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Uwzględni on również konieczność ochrony grądów i będzie spójny z zapisami PZO.</p> <p>4. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Uwzględni on również konieczność ochrony przeciwpożarowej wskazanego obszaru.</p> <p>5. W celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o</p>
-----	---------	--	---	-------------------------------	---

		<p>przyczyni się do poprawy stanu siedlisk i gatunków.</p> <p>4. Niezasadność biernej ochrony grądów Jako cel ochrony rezerwatu wskazano zbiorowiska grądowe (9170), które w dobie niedoboru opadów i pogarszających się warunków wodnych ulegają szybkim przekształceniom. Wymagają one czynnych działań ochronnych (np. regulacji stosunków wodnych, zabiegów pielęgnacyjnych), a nie biernej ochrony rezerwatowej, która może przyspieszyć degradację siedlisk zamiast je chronić.</p> <p>4. Brak odniesień do ochrony przeciwpożarowej Projekt rezerwatu nie zawiera zapisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej ani kwestii utrzymania dróg pożarowych, co budzi istotne wątpliwości w kontekście rosnącego zagrożenia pożarami lasów w regionie. W ostatnich latach obserwuje się coraz większą liczbę pożarów w lasach, co wymaga bieżącego dostępu do terenu i możliwości szybkiego reagowania służb leśnych, czego ochrona bierna rezerwatu nie zapewnia.</p> <p>5. Brak uzasadnienia otuliny Dokumentacja nie zawiera uzasadnienia dla wyznaczenia otuliny w zaproponowanym kształcie i powierzchni, ani opisu jej roli w ochronie rezerwatu. W związku z tym nie ma możliwości oceny zasadności ustanowienia otuliny w takiej formie.</p> <p>6. Certyfikacja Teren Nadleśnictwa Augustów, na którym planuje się rezerwat, jest objęty certyfikatami FSC i PEFC, które zapewniają ochronę bioróżnorodności i zrównoważoną gospodarkę leśną. Nie wskazano, co rezerwat wniesie ponad ochronę już realizowaną w ramach tych systemów.</p> <p>7. Ograniczenie zwalczania IGO Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię, na której można prowadzić polowania, co ograniczy skuteczne zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (IGO), takich jak jenot czy szop pracz. Mimo że ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych nakłada obowiązek zwalczania inwazyjnych gatunków obcych na terenie całego kraju, w tym również na obszarach</p>	<p>wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>6. Rezerwat przyrody stanowi jedną z najwyższych form ochrony przyrody w Polskim prawie. Obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. W art. 15 ustawy o ochronie przyrody wskazano zakazy, które obowiązują w rezerwach przyrody, za których złamanie grozi kara aresztu lub grzywny. Stosowanie się do zakazów ujętych w art. 15 uop stanowi najwyższą formę ochrony bioróżnorodności.</p> <p>7. Tworzenie rezerwatu przyrody w żaden sposób nie ogranicza możliwości eliminowania gatunków obcych. Działania takie mogą być ujęte w planie ochrony lub zadaniach ochronnych rezerwatu. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych, organem właściwym do podjęcia działań zaradczych w stosunku do IGO na obszarze rezerwatu przyrody, z wyłączeniem lasów stanowiących rezerwat przyrody - jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Nie stwierdza się, aby funkcjonowanie rezerwatów przyrody negatywnie wpływało na sposoby eliminacji gatunków IGO.</p> <p>8. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Podczas opracowywania zadań ochronnych dla przedmiotowego rezerwatu przyrody dokonana zostanie również analiza powyższego zagadnienia.</p>
--	--	---	---

			<p>chronionych, w celu ochrony rodzimej przyrody i ograniczania szkód gospodarczych, to zgodnie z ustawą o ochronie przyrody odstrzał w rezerwatach wymaga odrębnych zgód, co utrudnia szybkie działania i może sprzyjać wzrostowi populacji IGO, zagrażających rodzimej faunie.</p> <p>8. Ryzyko wzrostu szkód w rolnictwie</p> <p>Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię obszarów dostępnych do polowań, ograniczając możliwość regulacji liczebności zwierzyny łownej. Może to prowadzić do wzrostu szkód w uprawach w sąsiedztwie rezerwatu, a odszkodowania często nie pokrywają realnych strat rolników. Ilość szkód może przerosnąć możliwości finansowe kół łowieckich, i ostatecznie to rolnik może pozostać sam ze zniszczonymi plonami.</p>		
34.	Borsuki	RZGW w Białymstoku (04.07.2025 r.)	<p>Na obszarze planowanego rezerwatu zlokalizowana jest śródlądowa woda płynąca rz. Czarna Hańcza, j. Krejwielanek (Krejwelek) oraz dopływ łączący rzekę i jezioro stanowiące własność Skarbu Państwa w stosunku do której Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2024.1087. t.j.) zlokalizowana na działkach nr 55 i nr 1238/1 obr. Dworzysko gm. Giby. Planowanie działania stwarza zagrożenie ograniczenia wykonywania praw właścicielskich oraz realizacji art. 32 Ustawy Prawo wodne zapewnienia powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych Jezioro Krejwielanek wchodzi w skład obwodu rybackiego jeziora Krejwielanek w zlewni rzeki Czarna Hańcza Nr 7 i obecnie obwód został wystawiony na konkurs ofert. Operat dla obwodu jeziora Krejwielanek w zlewni rzeki Czarna Hańcza nr 47 został zaopiniowany został przez Instytut Rybactwa Śródlądowego i jest ważny do dnia 27.03.2035 roku i nie przewiduje on ograniczeń w prowadzeniu amatorskiego połowu ryb na jeziorze Krejwielanek.</p>	niewwzględniona	Uwaga wpłynęła po terminie. Nie mniej jednak w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb.

26.	Borsuki	osoba fizyczna (04.07.2025 r.)	<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla procesów, jakie stworzyły obecny, wartościowy charakter tych obszarów. Obszary te uzyskały swój charakter również w wyniku pielęgnacji realizowanej m.in. w ramach działań gospodarczych, które obejmowały też pozyskanie drewna. Powołanie rezerwatów (wraz z otulinami) utrudni lub wręcz uniemożliwi prowadzenie tych prac, przez co procesy nadające obecny, wyjątkowy kształt tego obszaru ustaną. To ogromne zagrożenie, jakiego należy uniknąć. Należy przypomnieć, że prace realizowane na tych obszarach podlegają kontroli zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach i innymi aktami prawnymi, a tworzenie nowego reżimu kontroli administracyjnej jest tu po prostu nieuzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
27.			<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dobrobytu lokalnej społeczności. Obszary planowanych rezerwatów (nowych lub powiększanych, wraz z otulinami) stanowią ważne miejsce aktywności gospodarczej, w tym pozyskania drewna. Stanowi ono ważny surowiec dla lokalnej gospodarki, a uszczuplenie tego zasobu doprowadziłoby do osłabienia lub zapaści nie tylko firm pozyskujących drewno, ale i całego otoczenia biznesowego (przetwórstwo drewna, wytwarzanie wyrobów drewnianych oraz sektor firm usługowych obsługujących przemysł i pracowników). Zjawiska te grożą osłabieniem kapitału społecznego np. poprzez migrację zarobkową lub zmniejszenie aktywności gospodarczej. Należy przywołać, że wyłączenie pozyskania drewna przynosi ogromne koszty dla społeczeństwa Polski i gospodarki zarówno w skali makro jak i lokalnej. Szacuje się, że średni przyrost drewna w Polsce to 7,5 m³/ ha, rocznie (grubizna netto, czyli pozyskanie), a średnia cena za 2024 r. to 277 zł/m³. Co prawda może się wydawać, że dla lokalnej gospodarki wyłączenie jednego ha lasów to utrata „tylko” ok. 2077 zł/ha, rocznie (7,5 m³/ ha / rok x 277 zł/m³= 2077 zł/ha / rok), ale ponieważ nawet 95%</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na dobrobyt lokalnej społeczności. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Na obszarze tym od wielu lat nie jest prowadzona gospodarka leśna, albo jest w bardzo nieznacznym stopniu.

			drewna jest przerabiane w Polsce na gotowe produkty, to dla gospodarki całej Polski jest to utrata znacznie wyższa. Przyjmuje się, że wartość drewna przy przetwarzaniu na gotowe produkty rośnie średnio 6-krotnie (a potem te produkty dystrybutorzy sprzedają na całym świecie za kwotę jeszcze nawet 2 razy wyższą). Zatem można przyjąć, że wyłączenie pozyskania drewna na tylko 1 ha może generować straty przekraczające 12,5 tys zł, rocznie . Wystawienie lokalnych społeczności na tak duże ryzyko nie jest uzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.		
28.			<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów może utrudnić lub uniemożliwić odbudowę potencjału lokalnej społeczności. Choć przedmiotowy obszar mógłby pomóc generować dodatkowe korzyści (np. z rozwoju turystyki), to trudno oczekiwać, że zrównoważą one korzyści utracone w wyniku osłabienia aktualnej aktywności gospodarczej. Choć w skali Polski turystyka generuje istotne przychody, to jednak bardzo niewiele obszarów osiąga na tyle wysokie przychody z turystyki, by móc z powodzeniem podporządkowywać lokalny ustrój turystyce. Jest to możliwe wtedy i tylko wtedy, gdy zbiegnie się wiele czynników (geograficznych, historycznych, gospodarczych itd.), ale znając przedmiotowy obszary oceniam, że na taki zbieg liczyć tu <u>nie można</u>, więc odpowiednio duży <u>rozwój turystyki tu nie nastąpi</u>. Co więcej, należy przypomnieć, że istotą rezerwatu jest zabezpieczenie przyrody przed negatywnym oddziaływaniem przez człowieka. Turystyka zawsze taki wpływ generuje (już choćby przez hałas czy płoszenie zwierzyny przez turystów chcących się dostać do miejsc cennych przyrodniczo) i pozostanie kwestią czasu nadejście chwili, w której trzeba ograniczyć ruch turystyczny w trosce o walory przyrodnicze obszaru. To nadwątliłoby już i tak prawdopodobnie wątłe korzyści dla przedmiotowych obszarów. Dlatego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	niewuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafią do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Nowe rezerwaty przyrody zwiększą atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerwaty stanowią miejsca w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu. Rezerwaty w Puszczy Augustowskiej stanowią obecnie zaledwie kilka procent powierzchni, co w żaden sposób nie przekłada się na ograniczenie gospodarki leśnej.</p>

29.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zbędną nadgorliwość. Choć przyroda Polski zasługuje na ochronę, to nie jest to jednoznaczne z koniecznością obejmowania nowych obszarów formami ochrony przyrody. Już teraz prawie 40% powierzchni Polski znajduje się pod różnymi formami ochrony przyrody, co stawia Polskę na 3 miejscu pośród krajów UE (a) (wykaz źródeł poniżej). Należy tu też podkreślić, że społeczeństwo potrzebuje nie tylko kontaktu z przyrodą, ale potrzebuje też silnej, racjonalnej gospodarki. Choć potoczna narracja nierzadko sugeruje, że gospodarka zagraża przyrodzie, to rzeczywisty obraz jest znacząco odmienny: <u>racjonalna gospodarka od lat pomaga chronić przyrodę.</u> Przykładami tego są choćby: (1) wzrost lesistości Polski – obecnie prawie 30% powierzchni pokrywają lasy, choć jeszcze w latach 40 XX w. było to zaledwie ok. 20% (b) Ogromny wzrost powierzchni dokonał się w lasach o funkcji gospodarczej, co równolegle stworzyło fenomenalne warunki dla prowadzenia ochrony przyrody w Polsce; (2) wzrost liczebności populacji gatunków, jakie w przeszłości uznawano za rzadkie lub zagrożone wyginięciem – np. bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>) (c), dzik (<i>Sus scrofa</i>) (d), niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>) (e), wilk szary (<i>Canis lupus</i>) (f) i wiele innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Przewiduje się również działania z zakresu ochrony czynnej.</p>
30.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla ciągłości zjawisk ekologicznych. Należy podkreślić, że ochronie podlega przyroda jako całość, a nie tylko arbitralnie wybrane stadia rozwoju ekosystemów. Choć w potocznej narracji nierzadko pojawiają się twierdzenia jak to, że <i>szczególnie cenne są starolasy (g)</i> (czyt. inne siedliska są mniej cenne), to jest to twierdzenie niezgodne z istotą ochrony przyrody. Cenne dla przyrody są rozmaite stadia rozwoju ekosystemów (np. młódź powstający na miejscu rębni przyciąga cenne gatunki, jakie nie radzą sobie w starszych lasach). W wielu miejscach to również dzięki działaniom gospodarczym dochodzi do korzystnych</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami.</p>

			<p>przemian w ekosystemach, co owocuje różnorodną mozaiką nisz ekologicznych, z jakich mogą korzystać liczne gatunki, w tym gatunki chronione. Jednak tworzenie rezerwatów może zagrażać ciągłości działań gospodarczych, a przez to może godzić w trwałość form przyrody jakie znamy dziś. Jednym z przykładów zaburzania ciągłości zjawisk ekologicznych są zmiany liczebności populacji ptaków w Polsce. Dane wskazują, że liczebność ptaków leśnych rośnie, a terenów krajobrazu rolniczego i terenów podmokłych maleje (h). Tym bardziej pokazuje to, że prowadzona dotychczas gospodarka leśna sprzyja wielu gatunkom ptaków (ptaków leśnych, w szczególności). Przerwanie ciągłości gospodarki leśnej poprzez powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla wielu gatunków, w tym ptaków leśnych i innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>		
31.			<p>W podsumowaniu powyższych uwagi pragnę podkreślić, że nadmiar ochrony również stanowi zagrożenie. Nadmierny nacisk na obejmowanie obszarów formami ochrony może zagrażać racjonalnej gospodarce, a przez to może zagrażać społeczeństwu (i to na wiele rozmaitych sposobów np. poprzez obniżenie tzw. kapitału społecznego) oraz przyrodzie. Innymi słowy, powoływanie lub powiększanie rezerwatów może być wprost niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. I również dlatego się temu sprzeciwiam.</p>	<i>niewuwzględniona</i>	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie dojrzałego drzewostanu dębu szypułkowego wraz z procesami ekologicznymi, jakie zachodzą w tego typu zbiorowiskach leśnych. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Zatem jest działaniem celowym i opartym na rzetelnej analizie zgromadzonej dokumentacji przyrodniczej oraz wiedzy eksperckiej.</p>
32.	Borsuki	Procam Polska	<p>Dzień dobry wiem że trwają konsultacje społeczne w sprawie tworzenia nowych rezerwatów w województwie Podlaskim i na terenie całej Polski, dlatego ośmielę się napisać kilka zdań w tej kwestii. Pracuję w branży rolnej, zajmuje się produkcją roślinną i produkcją zwierzęcą czyli jestem czynnym rolnikiem. Dodatkowo jestem kierownikiem firmy handlowej największej na terenie całej Polski, która zajmuje dostarczaniem produktów do produkcji roślinnej. Mam bardzo dużo kontaktów z producentami rolnymi. I uważam że, nie chodzi tu o ochronę przyrody, lecz</p>		<p>Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ</p>

			raczej o ograniczanie produkcji głównie rolnej i leśnej, znam rzeszę profesjonalnych przedsiębiorców rolnych jak i leśnych którzy obawiają się działań ministerstwa klimatu. Stawiam stanowczy sprzeciw takim działaniom, dodatkowo nadmienię, że moi koledzy z branży rolnej też włączają się i będą oponentami tego typu działań, które są nielogiczne, bo w terenie gdzie 80 procent społeczeństwa żyje z rolnictwa i leśnictwa czyli chodzi głównie o Województwo podlaskie będą zamykane podstawowe gałęzie gospodarki i tworzona niby turystyka czyli skansen bo inaczej tego nie da się nazwać.		
33.	Borsuki	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (04.07.2025 r.)	Obecny status wszystkich obiektów wyróżnionych przez Państwa do wzmocnienia ochrony, w zupełności pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tam reprezentowanych. Świadczą o tym dobrze zachowane siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, które są obecnie włączane w granice projektowanych rezerwatów przyrody, a dotychczas chronione były w ramach wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz z poszanowaniem zasad ochrony przyrody obowiązujących na danym terenie. Należy zaznaczyć, że w każdym przypadku istniejące formy ochrony przyrody nakładają się na siebie wielokrotnie (obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony). Ustanowione Plany zadań ochronnych dla większości obszarów Natura 2000 oraz ich nadrzędność w stosunku do innych dokumentów planistycznych, w tym Planów Urządzania Lasu zabezpiecza najcenniejsze elementy przyrodnicze tam występujące. Dodatkowo są to tereny najczęściej wyłączone z gospodarowania w oparciu o inne wytyczne branżowe, przestrzegane i wdrażane przez Lasy Państwowe.	<i>niewuwzględniona</i>	Polskie prawodawstwo nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000.

34.		<p>Utworzenie przez Państwa kolejnych rezerwatów przyrody nie wpłynie na jakość ochrony przyrody, a jedynie utrudni w wielu przypadkach realizację niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Dodatkowo ograniczy dostęp do lasu. Po ustanowieniu rezerwatu przyrody będzie obowiązywać obligatoryjny zakaz wstępu na teren rezerwatu, poza sytuacjami wymienionymi literalnie w ustawie o ochronie przyrody. W sprawie udostępnienia jakiegokolwiek szlaku do ruchu pieszego muszą zaistnieć uzasadnione przesłanki nie kolidujące z celem ochrony rezerwatu przyrody i musi być wydane specjalne zarządzenie RDOŚ w tej sprawie. W przypadku ewentualnego udostępnienia rezerwatów obowiązujące uwarunkowania prawne w dużej mierze utrudnią lub uniemożliwią podejmowanie działań w celu utrzymania właściwych zasad bezpieczeństwa. Kolejną sprawą jest wyegzekwowanie wśród społeczeństwa przestrzegania obowiązujących przepisów, podczas gdy brak jest właściwego oznakowania istniejących już od wielu lat obiektów rezerwatowych.</p>	<i>nieuwzględniona</i>	<p>Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu i będą skorelowane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami i koniecznością realizacji niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania, odtworzenia siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, które nie będą sprzeczne z celami rezerwatu przyrody Sawonia Mostek. Jednocześnie należy wskazać, iż RDOŚ w Białymstoku rokrocznie dokonuje zakupu tablic do oznaczania rezerwatów przyrody na obszarze województwa podlaskiego i udostępnia je Nadleśnictwom.</p>
35.		<p>W przypadku podejmowania decyzji o utworzeniu rezerwatów przyrody wnioskuje się o uwzględnienie uwag zgłoszonych we wcześniejszej opinii przedłożonej przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz rezygnację z ustanawiania otulin, które tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanych celów ochrony. W przypadku projektowanych rezerwatów wyłącznie na gruntach będących w zarządzie PGL LP nie stwierdza się żadnych zagrożeń z tytułu prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.</p>	<i>częściowo uwzględniona</i>	<p>W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. Nie planuje się odstępiania od wyznaczenia otuliny dla rezerwatu z uwagi na konieczność zabezpieczenia drzewostanów przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Dokonano również korekty nazwy rezerwatu z Balinka na Sokoli Las.</p>
36.		<p>Przebieg granic projektowanych obiektów rezerwatowych powinien być poprowadzony w oparciu o aktualny podział powierzchniowy. Granice powinny być oparte o szczegóły umożliwiające identyfikację w terenie (drogi, linie oddziałowe, granice wydzieli).</p>	<i>uwzględniona</i>	<p>Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny zgodnie z aktualnym podziałem powierzchniowym Nadleśnictwa.</p>

37.			Dodatkowo w wielu przypadkach zaproponowany przebieg granic planowanych rezerwatów, ograniczający się jedynie do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych nie gwarantuje właściwej ochrony siedlisk oraz integralności obszarów. Stwarza to realne zagrożenie dla planowanych celów ochrony projektowanych rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wywłaszczenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu.
38.			Wskazuje się również na potrzebę wykonania spójnej szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej dla ww. projektowanych obiektów. Jedynym zbiorem informacji przyrodniczej na temat potrzeby wzmocnienia ochrony na danym terenie jest uzasadnienie do projektu zarządzenia sporządzone w oparciu o literaturę z różnych lat oraz wyrywkowe inwentaryzacje przyrodnicze.	<i>nieuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Sawonia Mostek). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
40.			Proponuje się korektę granic projektowanego rezerwatu Obecny status ochrony pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tego terenu. Planowany rezerwat położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza i Jeziora Augustowskie oraz na terenie obszarów Natura 2000: Puszcza Augustowska PLB200002 i Ostoja Augustowska PLH200005.	<i>częściowo uwzględniona</i>	
			Występują tu siedliska ujęte w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, będące przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska (takie jak: siedlisko 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, siedlisko 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska, siedlisko 91D0 bory i lasy bagienne, siedlisko 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe) oraz gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (jak np. haczykowiec błyszczący, skalnica torfowiskowa, lipiennik Loesela, czerwonończyk nieparek, poczwarówka zwężona, kumak nizinny, traszki grzebieniasta, bóbr europejski), które są chronione w ramach Planu zadań ochronnych		W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag przekazanych przez RDLP pismem z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz Nadleśnictwo Szczurba w piśmie z dnia 04 lipca 2025 r. Złożone uwagi są tożsame a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku ustosunkował się do nich w powyższej tabeli.

			obowiązującego dla przedmiotowego obszaru Natura 2000.		
			Nadleśnictwo Pomorze realizuje działania ochrony czynnej w celu właściwego zachowania określonych przedmiotów ochrony. Wzmocnienie ochrony na przedmiotowym terenie poprzez ustanowienie rezerwatu nie wpłynie na sposób ochrony siedlisk i gatunków. Natomiast pojawią się nowe obowiązki wynikające z konieczności uzyskiwania zgód na realizację zabiegów ochrony czynnej realizowanych przez Nadleśnictwo Pomorze na obszarze torfowisk soligenicznych. Obecnie na terenie projektowanego rezerwatu planowane są działania ochronne w ramach projektu pt. „Razem dla natury” (OPL2).		
			Przedmiotowy obszar jest również miejscem występowania wielu gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska. Nie ustanowiono dotychczas Planu zadań ochrony dla tego obszaru, co wydaje się być bardziej uzasadnione z punktu widzenia ochrony przyrody na tym terenie. Punktowe tworzenie rezerwatów przyrody nie powinno zastępować wymaganego prawem Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska.		
			W przypadku podjęcia decyzji o utworzeniu rezerwatu wnioskuje się o korektę granic zgodnie z wcześniejszą opinią przedłożoną przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r., znak: ZP.7212.2.18.2025 oraz rezygnację z ustanawiania otuliny, którą tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanego celu ochrony. W obecnej sytuacji prawidłowo prowadzona wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna pozwoliła na zachowanie istniejących tu cennych wartości przyrodniczych. Trudno więc mówić o jakichkolwiek zagrożeniach i potrzebie ustanawiania otuliny.		
			Proponowany przebieg granic rezerwatu odbiega od wcześniej proponowanego w ramach tzw. Shadow List. Podtrzymuje się stanowisko o braku zasadności		

			włączania do obszaru projektowanego rezerwatu siedlisk borów świeżych, borów mieszanych świeżych oraz gruntów dzierzawionych (pastwiska).		
			Ponadto zwracamy uwagę, że grunty znajdujące się przy rzece stanowią własność prywatną. Są one użytkowane częściowo jako pola biwakowe. Jedyny dojazd do przedmiotowych gruntów odbywa się przez obszar projektowanego rezerwatu.		
			Należy wziąć pod uwagę również presję turystyczną na obszarze projektowanego rezerwatu ze względu na ruch kajakowy na rzece obecność linii energetycznej wysokiego napięcia, w obrębie której prowadzone są prace związane z wycinką poszycia leśnego i prace konserwacyjne linii.		
			W uzasadnieniu do projektu zarządzenia wskazano, że wszystkie grunty znajdujące się w granicach projektowanego rezerwatu położone są na gruntach w zarządzie PGLLP Nadleśnictwa Pomorze. Informuje się, że jezioro Krejwielanek nie jest w zarządzie Nadleśnictwa Pomorze, a Wody Polskie będące zarządcą jeziora ogłosiły konkurs na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego jeziora Krejwielanek w zlewni Czarnej Hańczy. Podejmując działania w celu wzmocnienia ochrony na tym terenie, należałoby w pierwszej kolejności wyjaśnić sposób użytkowania jeziora stanowiącego jądro planowanego rezerwatu przyrody.		
			W związku z powyższym w przypadku podejmowania decyzji w sprawie ustanowienia przedmiotowego rezerwatu przyrody wnioskuje się o wyznaczenie jego granic zgodnie z propozycją Nadleśnictwa Pomorze przedłożoną przy piśmie z dnia 20.06.2025 r., bez wyznaczania otuliny		
47.	Sawonia Mostek	osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	Brak treści uwagi	<i>niewuwzględniona</i>	wiadomości e-mail zostały złożone po terminie